

Hvor? Hvor i Ambrolauri står de bedste "juletræer"?

Af Niels Arp-Hansen, Levinsen Skovfrø A/S

De forskellige frøimportører – ingen nævnt, ingen glemt – forsøger, hver på sin måde, at få hold på, hvor "den gamle Ambrolauri type" står. Min egen teori er, at vi i Sovjet-tiden, hvor frøemgøderne altid var for små, fik frøet fra de træer, hvor det var lettest at høste. Altså forholdsvis tæt ved adgangsvejen fra landsbyen Tlugi. Det område har flere af os aktører kaldt "det centrale nedre Tlugi". Det skulle altså ifølge min teori være "den regelmæssigt voksende, tætte, sent udspringende gode gamle Ambrolauri", der står her!

Howdan er det egentlig med genetisk spredning i en sådan forstlig tyndet naturskov? Det ville jeg gerne have en forstgenetiker til at svare på. Derfor tog jeg fotos, kort og beskrivelser med til en snak med konstitueret Arboretforstander Hans Roulund for at få en vurdering af, om mine egne forstgenetiske synspunkter kunne holde. Det bedste ville selvfølgelig have været at tage Roulund med til Ambrolauri, men det er lidt mere kompliceret. Mine synspunkter kunne stå for hans kritik, og de er følgende:

- 1 En naturskov er ofte genetisk ret smal, og ikke mindst når der – som her – er tyndet efter forstlige principper.

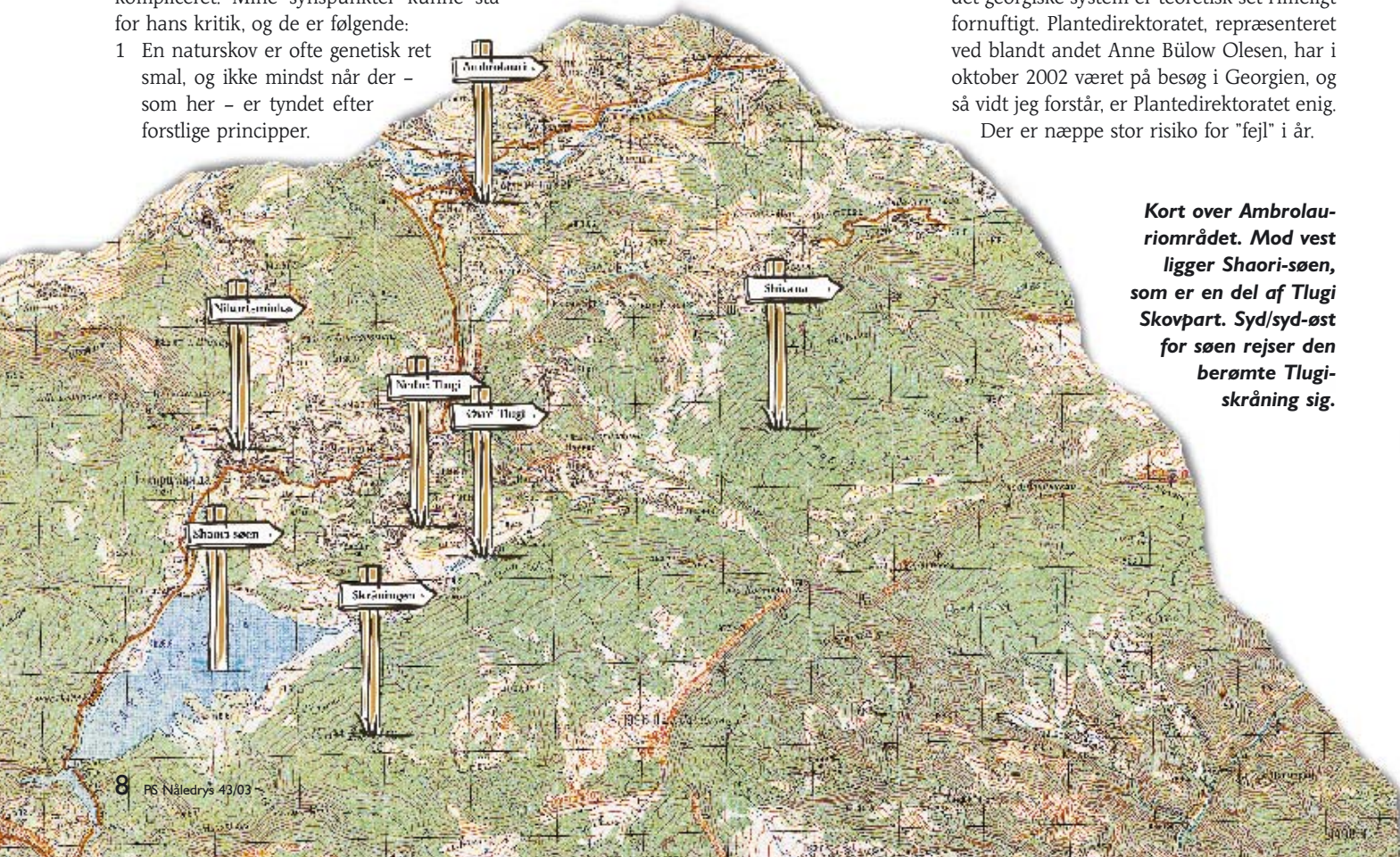
- 2 Med en højdeforskel på 6-900 m fra bunden i nord til toppen mod syd vil der være en sikker variation fra bund til top. Ganske vist driver pollen op over hele Tlugi skråningen, og deltager i bestøvningen overalt. Alligevel vil der foregå en løbende udskillelse af individer, der klarer sig godt under de mildere forhold ved bunden, og de noget hårdere klimatiske forhold på toppen.
- 3 Fra øst mod vest i samme højdedrag er det ikke særligt sandsynligt, at der er statistisk sikre forskelle, når man ser bort fra yderkanterne.
- 4 Genetisk tynding for juletræs- og pynte-grøntegenskaber, som dækkeevne, tæthed, antal grene i kransen og udspring, er mulig, fordi disse egenskaber hovedsagelig er arvelige. I praksis er det imidlertid en tvivlsom affære på gamle træer i sluttet bestand. Man kan udmærket få et helt andet resultat end forventet.

Altså den "gode gamle Ambrolauri" skal hentes i "det centrale nedre Tlugi", som i store træk er afdelingerne 18-31, samt 10, hvilket kan ses på skovkortene. Inden for disse afdelinger kan man ikke forvente nogen mærkbar variation, og en visuel selektion i skoven kan godt give et andet resultat end ønsket.

Lokale forhold

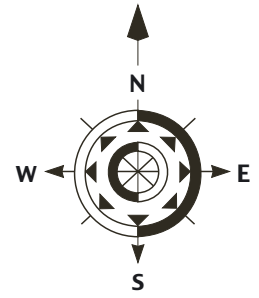
De georgiske myndigheder har fra 1999 indført et licenssystem, og aktuelt er der 7 lokale virksomheder med høstilladelse. Licenserne er på konkrete afdelinger, og de georgiske virksomheder har normalt en vesteuropæisk partner, hvor de fleste er danske. Mig bekendt er hovedparten af licenserne udstedt inden for det ovennævnte område. Levinsen Skovfrøs partner har således licens på afd. 24 litra 8, afd. 27 litra 13-14, afd. 28 litra 10, afd. 29 litra 4 og afd. 31 litra 16-18. I høståret 2002 har der været kogler nok, og det georgiske system er teoretisk set rimeligt fornuftigt. Plantedirektoratet, repræsenteret ved blandt andet Anne Bülow Olesen, har i oktober 2002 været på besøg i Georgien, og så vidt jeg forstår, er Plantedirektoratet enig. Der er næppe stor risiko for "fejl" i år.

Kort over Ambrolauri-området. Mod vest ligger Shaori-søen, som er en del af Tlugi Skovpart. Syd/syd-øst for søen rejser den berømte Tlugi-skråning sig.

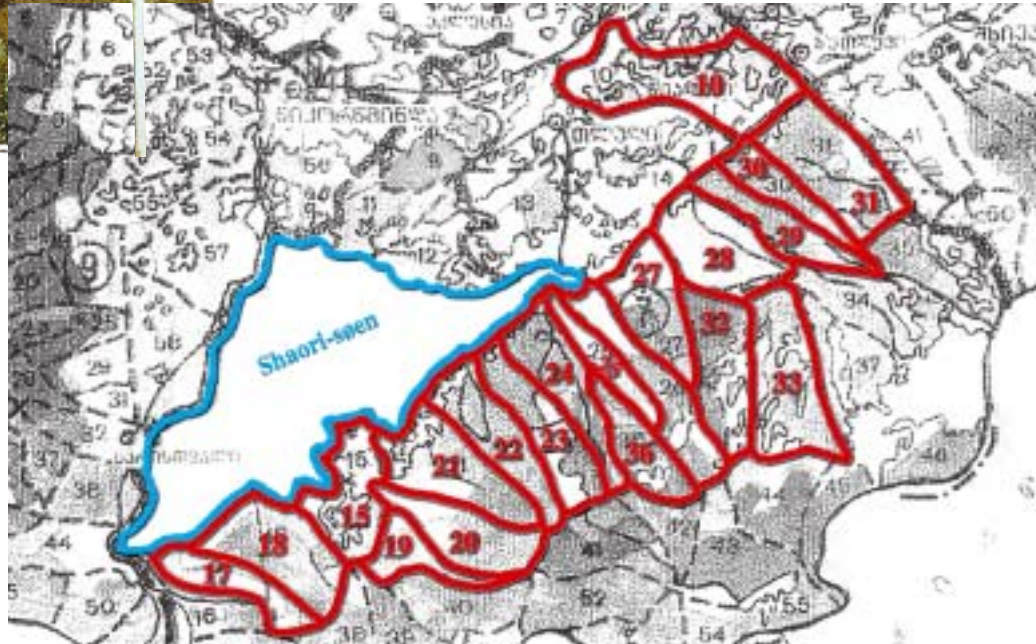

Skovkort med afdelingsgrænser over den del af Tlugi-området, hvor der bliver indsamlet frø. På skråningen syd for søen vil der være en sikker variation fra nord til syd på grund af højdeforskellen. Omvendt er det ikke særligt sandsynligt, at der er forskel fra øst til vest, når man ser bort fra ydrekanterne.

Hvis frøhandlerne og deres georgiske partnere følger deres licensrettigheder og de udstukne regler, er der derfor næppe nogen genetisk forskel på det frø, de hver især leverer. Som yderligere sikkerhed har flere danske frøhandlere sikret sig ved selv at kontrollere høsten med videre. Men som Anne Bülow sagde til mig, så skal systemet først rigtigt bestå sin prøve, når vi igen får et dårligt høstår!

Vejen frem

For at sikre sig bedst muligt mod at få en fejlagtig proveniens vil jeg foreslå, at man:

- 1 forlanger frø og planter med officielt certificeret oprindelse i ovennævnte afdelinger,
- 2 holder sig til leverandører, man har tillid til, og som gennem lang tid har undgået "sager",
- 3 ser bort fra frøhandlerens anprisninger af deres egne forskellige kontrol- og udviklingstiltag.

Afslutningsvis vil jeg erindre om, at drømmen om den gammeldags Ambrolauri-kultur nok er blevet noget forskønnet. Dels må der jo nødvendigvis være en del kulturer med nøjagtigt samme oprindelse; uanset hvor svigagtige aktørerne end måtte have handlet. Dels er kravene til kvalitet hævet ganske betydeligt. Endelig er dyrkningsmetoder og arealvalg ændret meget, og for eksempel er de væksthæmmende jordmidler udgået.

En god juletræskultur med højt udbytte får man via et godt plantemateriale, et korrekt arealvalg og sidst, men ikke mindst, en kvalificeret og intensiv dyrkning. Jeg har kendskab til adskillige dyrkere, der på denne måde fortsat tjener gode penge på juletræer!

MATABI el-rygsprøjter

Fælles for Elegance 18 og Elegance 18 plus:

- Intervalsprøjtning
- 12 volts batteri
- Sprøjtetryk op til 3 bar

Elegance 18 plus har desuden:

- teleskopplance
- membranpumpe op til 5 bars tryk
- omrører

Priser ekskl. moms:
Elegance 18 kr. 2.696,-
Elegance 18 plus kr. 3.196,-

A/S NIELS LARSEN HASTRAC A/S

Ring og få anvist nærmeste forhandler. Tlf. 57 61 24 00 Tlf. 86 28 33 66

**HJORTHEDE
PLANTESKOLE A/S**

Tukærvej 12, Hjorthede
8850 Bjerringbro
Tlf. 8668 6488 - Fax 8668 6440.

**Juletræer
Pyntegrønt
Læ og landskab
Skovrejsning**